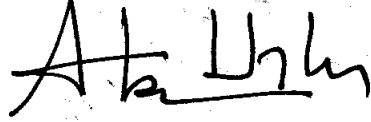

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 7/10/2021
Sayı : 165

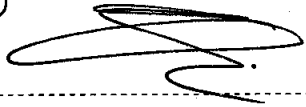
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

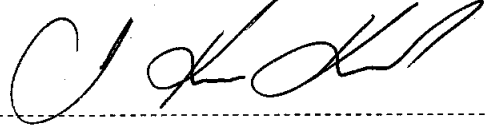
Kooperatifler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederiz.

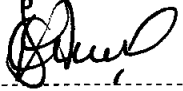
	 Atay USLU Antalya Milletvekili

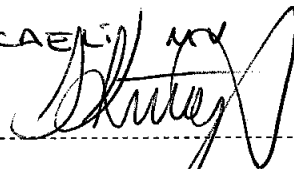
TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Tarım, Orman ve Köylüleri
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Tarih : 08 Ekim 2021	Esas No: 2/3863

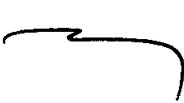
TBMM	
GENEL EVRAK	
07 Ekim 2021	
No.	890862
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR	

Oya Eronda
Diyarbakir MV

DEMRA LAPLAN KURCİK
MANİSA MV

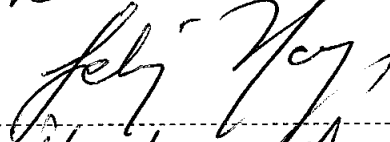
Zeynep Güldeniz Açıoğlu
Zurba MV.

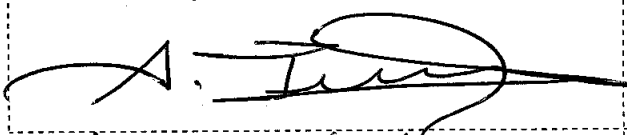
L. Sezer Katreoğlu
KOCAELİ MV

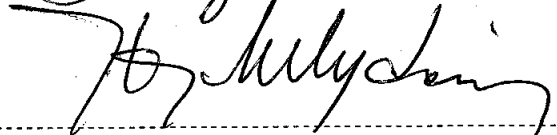
Cemal TATAR
Bitlis MV.
Adaya

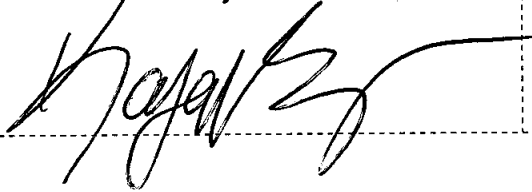
Kemal Gelik
Antalya MV.

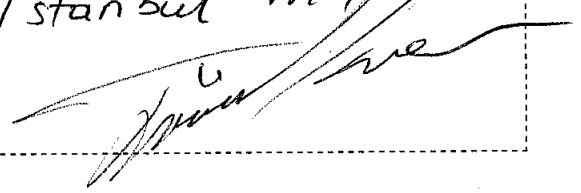

Belgin UYGUR
Balıkesir MV

Pelin YAĞCI
Bilecik MV.

Ahmet Berat Gönkar
İstanbul MV.

Hüsnü Aydemir
Düzce MV.

Yasar Kırkpınar
İzmir MV

Tülay Kaynarca
İstanbul MV

Seniha EKINCI
Sivas M. V.
S

Yasin UGUR
Burdur M.
y

Yakup Taş
Adnan M. V.
JMT

Ahmet Kiliç
Bursa M. V.
A

Adil ÇELİK
Balıkesir M.
A

Ekrem Çelebi
Ağrı M. V.
E

M. Cahit BURNUSOĞLU
Osmaniye Milletvekili
M

İsmail KAYA
Osmaniye Milletvekili
K

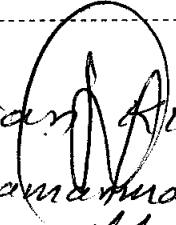
RECER UNWOGU
Sakarya Milletvekili
R

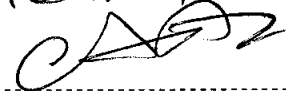
M. Hüseyin AYDIN
Bursa M. V.
A

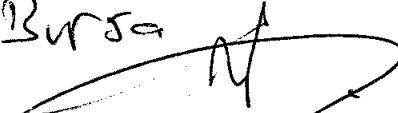
Yavuz ERGUN
Niğde M. V.
Y

Beşim Luvet ERİM
Aydın M. V.
B

Yavuz Subaşı
Balıkesir MV

İmran ALCI
Kahramanmaraş
Milletvekili

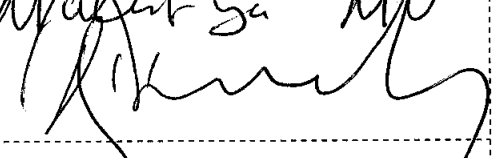
Çetin Kölsin
İstanbul MV.

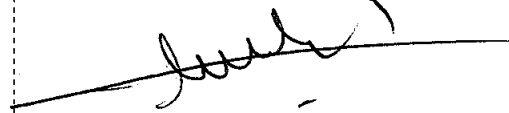
Vildan Yılmaz Gürel
Bursa

Yusuf Başer
Yozgat MV

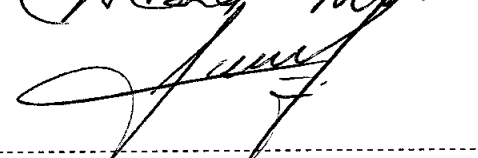

Orhan YEGİN
Ankara MV

Mdalya Milletvekili
Özür ÇALIK
Diyarbakır

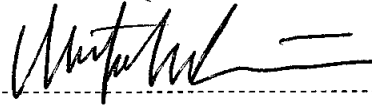

Bülent Diferka
Mardin MV

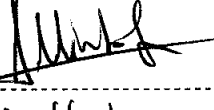
Ahmet Hamdi ÇAMU
İST MV.

Mehmet Erdoğan
Gaziantep MV

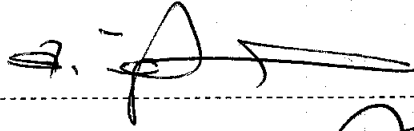

Pamir Doğan
Adana MV.

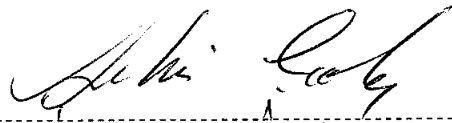
Hasan GİLEZ
Ankara MV.

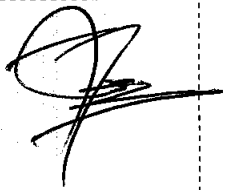

Mustafa Demir —
İstanbul M.V.

Selahattin Minişmaz
Kırklareli M.V.

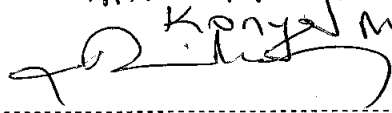
Salih CORA
Trabzon milletvekili

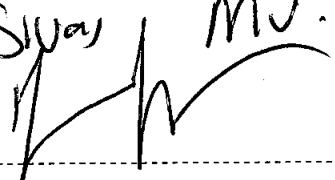

Abdullah GÜLER
İstanbul M.V.

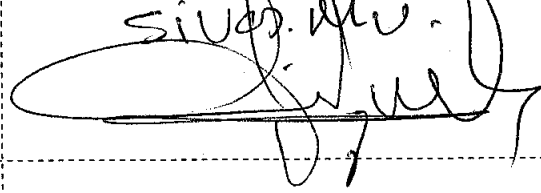
FAHRI ÇAKIR
Düzce M.V.

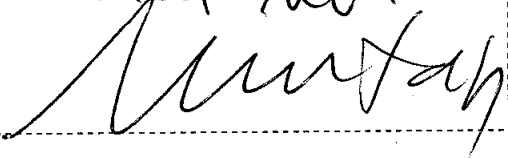
Ramazan Can
Kırıkkale

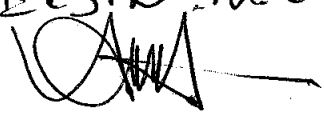
Jülide İykanerşolu
Çarşamba M.V.

Tahir Akyürek
Konya M.V.

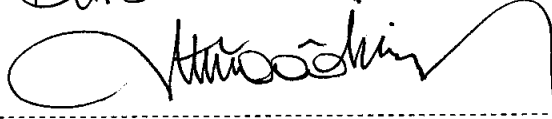
İsmet Yılmaz
Sivas M.V.

Mehmet Fahri SÖLÜK
Sivas M.V.

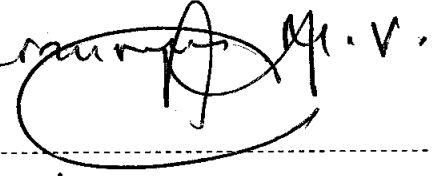
Murataf ARICAN
Tokat M.V.

Ali Cumhur TAŞKIN
MERİKE M.V.

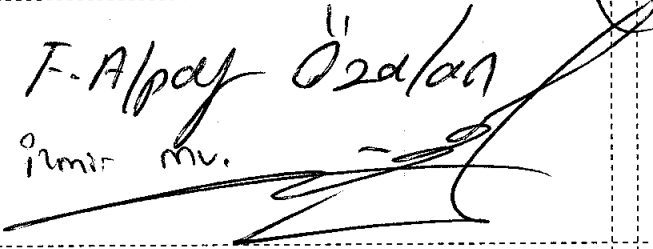
Atilla ÖDÜNG
Bursa M.V.

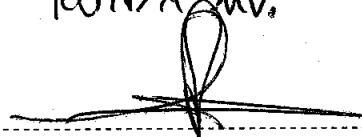
Selami ALTINOK
Ezine M.V.

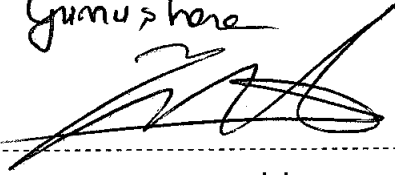
F. Alpaz Özalan
İrmir mv.

Ahmet SORGUN
KONZA MV.

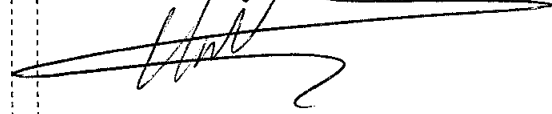

Cihan PERTAS
Gümüşhane

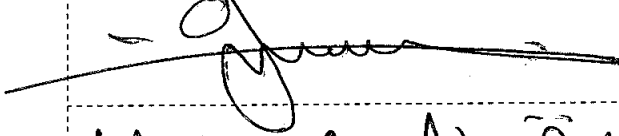

Ueli ÖZKANLI

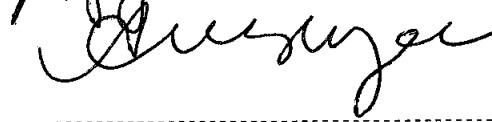
Selurje

Celalettin GÜVENÇ
Kahramanmaraş

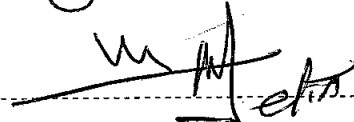
Ali Örkənç
Afyonkarahisar Mv

Mehmet Ali Özkan
Manisa Mlv.

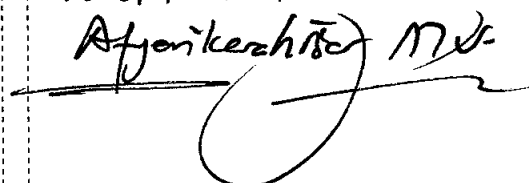
Metin YAVUZ
Aydin MV.

İlyas ŞEKER
Kocaeli Milletvekili

İbrahim YÜZÜMÜSEVER
Afyonkarahisar Mv

Hacı Ahmet ÖZDEMİR

Kozys MV.

(Signature)

Mehmet Sübrü Edine

Adang MV

(Signature)

Orhan Kircall

Samsun MV.

(Signature)

Mehmet Sait KIRAZOĞLU

Gaziantep MV

(Signature)

İbrahim AĞDIN

Antalya MV

(Signature)

ŞİRİN ÜNAL

İST. MV.

(Signature)

Selim GÜLTEKİN

NİĞDE MV.

(Signature)

Mustafa KENDİRCİ

KIRSEH. MV.

(Signature)

Emine Zeybek

Kocaeli MV.

(Signature)

Lütfiye Selva GAN

ANKARA MV

(Signature)

Ceyda Getin Erenler

Kütahya M.v.

(Signature)

Arçdem Kercagül

Tekirdağ MV

(Signature)

Habon Kantalı,
Makzıyq

Amir

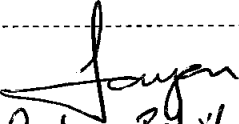
YUSUF ZIYAYILMAZ

SAMSUN

Yunus

Ahmet GAKIR
Malatya

Amir

Dr. Fatma Betül SAYINKAYA
İSTANBUL M.VEKİLİ

GENEL GEREKÇE

Kooperatifler; demokratik yönetimleriyle, sorumluluk, eşitlik, adalet, yardımlaşma ve dayanışma gibi değerlerin kılavuzluk ettiği girişimler olarak diğer işletmelerden ayrılırlar. Kooperatifler, etkinliklerinin merkezine insanı koyarlar. Günümüzde, kooperatifçilik kamu ve özel sektör yanında üçüncü bir sektör olarak kabul edilmekte ve özel sektörle birlikte ekonomik ve sosyal kalkınmanın lokomotifleri olarak görülmektedir. Dünya genelinde rekabet ile kamu yararı arasındaki dengenin kurulması noktasında da kooperatifler bu dengenin kalıcı olabilmesini sağlayan temel araçlardan biri olarak sayılmaktadır. Bu nedenle, kooperatifçilik, bireylerin ve toplumun ekonomik ve sosyal kalkınması açısından oldukça önemlidir.

Kendilerine has özellikleri ve ilkeleri bulunan bir ortaklık modeli olan kooperatifler, 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı mülga Türk Ticaret Kanunundan ayrı olarak 1969 yılında kabul edilen 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ile bağımsız bir kimlik kazanmıştır. Elli yıldan uzun süredir uygulamada olan 1163 sayılı Kanun, yıllar içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçlara uygun olarak bazıları sınırlı bazıları kapsamlı olmak üzere toplam 18 değişikliğe uğramıştır. Yıllar içerisinde birçok değişiklik yapılsa da, yaşanan teknolojik gelişmeler ve küreselleşen ekonomi sonucunda Kanunda daha kapsamlı ve işlevsel düzenlemeler yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Öte yandan, ülkemizde kooperatifçilikle ilgili politikaları belirlemekle görevli olan Ticaret Bakanlığının öncülüğünde, kooperatiflere kuruluş, işleyiş ve denetim hizmeti sunan diğer Bakanlıklar ile kooperatifçilik sektörünün temsilcileri ve ilgili kurum ve kuruluşların katkılarıyla hazırlanan “Türkiye Kooperatifçilik Stratejisi ve Eylem Planı” kooperatifçiliğimizin sorunlarını bütüncül ve detaylı bir şekilde ele alarak analiz etmiştir. Stratejide belirlenen “misyon” ve “vizyon” doğrultusunda, sorunların giderilmesi, kooperatifçiliğin ideal yönde gelişebilmesi için ülkemizde uygun kanuni düzenlemelerin ve politikaların oluşturulabilmesi amacıyla geçici çözümlerin ötesinde sistem değişikliği ihtiyacı ortaya çıkmış ve bu nedenle 1163 sayılı Kanunda uluslararası esaslar ve günün ihtiyaçları doğrultusunda değişiklik yapılmasına ilişkin Eylem Planında özel bir maddeye yer verilmiştir. Ayrıca, Eylem Planında yer alan birçok faaliyetin de uygulamaya konulabilmesi için kanuni düzenleme yapılması gerekmektedir.

Bununla birlikte; 2021-2023 Yeni Ekonomi Programında “*Kooperatif ve üst kuruluşlarının; uluslararası kooperatifçilik ilke ve uygulamalarına uygun şekilde faaliyet göstermesini, şeffaf ve profesyonel bir yönetim yapısına kavuşturulmasını, etkin bir denetim sistemine sahip olmasını sağlayacak şekilde kooperatifçilik mevzuatı güncellenecektir.*” eylemi ve 12 Mart 2021 tarihli Ekonomi Reformları Eylem Planının İç Ticaretin Kolaylaştırılması bölümünde “*8.1.d. Kooperatiflerin ve üst kuruluşlarının daha şeffaf, etkin ve profesyonel bir yönetim yapısına kavuşması amacıyla Kooperatifçilik Kanununda düzenlemeler yapılacaktır.*” eylemi yer almaktadır.

Bu amaçla hazırlanan Kanun Teklifi ile ülkemizde bulunan kooperatif ve üst kuruluşları; uluslararası kooperatifçilik ilke ve uygulamalarına uygun şekilde faaliyet gösteren, ortak sorumluluk ve kendi kendine yönetim esaslarına bağlı, şeffaflığı esas alan ve ortaklarının haklarını koruyan, çağdaş yönetim ilkelerini benimseyen, etkin bir şekilde denetlenen, ekonomik ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunan ticari işletmeler haline getirilmek istenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen cümle ile ortaklık başvurusu yapıldıktan sonra yönetim kurulunun, bu başvuruyu ne kadar sürede sonuçlandıracağı konusundaki belirsizlik giderilmiş, başvurunun bir ay içinde sonuçlandırılması ve durumun başvuru sahibine bildirilmesi kuralı getirilmiştir. Maddeye eklenen fıkrayla da, kamu kaynaklarından desteklenen kredilere aracılık eden kooperatifler ile tarımsal desteklemelere aracılık eden kooperatiflerin ortaklığa kabul işlemine yönelik yeni düzenlemeler yapılmıştır. Bu kooperatiflerde, yönetim kurulu anasözleşmede belirtilen şartları taşıyanları ortaklığa kabulden kaçınamayacaktır. Düzenleme ile yönetim kurulunun keyfi davranışları nedeniyle ortaklığa kabul edilmeyen ve bu nedenle de finansmana erişemeyen esnaf, sanatkâr ve çiftçilerimizin mağduriyet yaşamalarının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2- 1163 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasının ilk cümlesinde yer alan "100.000 lira" ibaresi yapılan düzenlemelere uygun olarak güncellenerek, "100 Türk Lirası" şeklinde değiştirilmiştir. Fıkranın dördüncü cümlesinde yapılan değişiklikle ilgili Bakanlıklara, kooperatiflerin amaç ve faaliyet konularına göre ortaklık payının asgari değerini artırılabilme yetkisi verilmiştir. Ayrıca fıkraya eklenen son cümleyle, yüksek sermaye gerektiren sigorta kooperatifleri için bir ortağın taahhüt edebileceği pay adedinin üst sınırı kaldırılmış ve kurumlar arası koordinasyonun bir gereği olarak pay değerinin sigorta kooperatiflerine faaliyet izni vermeye yetkili olan ilgili kurumun görüşü alınarak belirlenmesi ilkesi benimsenmiştir.

MADDE 3- 1163 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin değiştirilen birinci fıkrasıyla; yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu, gelir gider farkı hesapları, bilanço ve denetçi raporlarının ortaklar tarafından elektronik ortamda da incelenebilmesine imkan sağlanmıştır. Böylece ortakların kooperatifin işleyişi hakkında daha etkin bilgi edinebilmelerinin önü açılmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle, özellikle seçim dönemlerinde adaylar arasında fırsat eşitliğinin sağlanması ve seçimlerin daha şeffaf ve adil bir ortamda gerçekleştirilmesi amacıyla aday olan kişilere, genel kurul toplantısına katılma hakkını haiz ortakları gösterir listeye erişme imkanı sağlanmıştır.

Ayrıca maddeye eklenen fıkrayla, elde edilen bilgilerin 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa uygun olarak hangi amaçlarla kullanılabileceğinin sınırları çizilmiştir.

MADDE 4- 1163 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle olağan genel kurul toplantılarını birleştirebilme süresi, yönetim ve denetim kurulu görev süresinin üst sınırı ile uyumlu hale getirilerek üç yıldan iki yıla indirilmiştir.

Maddeye eklenen altıncı fıkrayla, kooperatiflerin daha güvenilir ve şeffaf işletmeler olmasının sağlanması amacıyla, genel kurul toplantılarından önce toplantıya katılma hakkını haiz ortakları gösterir listenin kooperatif bilgi sisteminden alınması zorunluluğu getirilmiştir. Böylece, kooperatif bilgi sisteminden alınacak liste sayesinde ortaklardan veya kooperatif yönetiminden bu konuda gelecek itirazlar önlenerek genel kurulların sağlıklı bir şekilde yapılması hedeflenmiştir.

Maddeye eklenen yedinci fıkrayla, Türk Ticaret Kanununun 1527 nci maddesiyle de uyumlu olarak kooperatiflerin elektronik ortamda genel kurul yapabilmesi imkânı getirilmiş ve ortakları uzak mesafelerde bulunan veya ortak sayısı fazla olan kooperatiflerde aynı anda aynı mekânda bulunma sorununun ortadan kaldırılması ile zaman ve maliyet tasarrufu sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 5- 1163 sayılı Kanunun 55 inci maddesine eklenen üçüncü fıkrayla, çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre belirlenen kooperatiflerin yönetim kurulu üyeleri ve yedeklerinin, kooperatifçilik konusunda bilgilerinin arttırılması amacıyla, eğitim programını tamamlama zorunluluğu getirilmektedir.

Son fıkrada yapılan değişiklikle, yönetim kuruluna tüzel kişi üye seçilmesi halinde, bu üyelerin temsilcileri için de eğitim programını tamamlama zorunluluğu getirilmektedir.

MADDE 6- Türk Ticaret Kanununun 124 üncü maddesinde kooperatifler ticaret şirketleri türü olarak sayılmaktadır. Bu doğrultuda 1163 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan "Aynı türde" ifadesi Türk Ticaret Kanununa uyum sağlanması amacıyla "Amacı ve esas faaliyet konusu aynı olan" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 7- 1163 sayılı Kanunun 57 nci maddesinde yapılan değişiklikle, kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefil olan kooperatifler ile kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatiflerde üst üste iki dönem yönetim kurulu üyeliği yapanlara bir sınırlama getirilmiştir. Değişiklikle sosyal yönü de olan kooperatiflerde, fırsat eşıtliğinin sağlanması, uzun süre aynı görevde kalmanın meydana getireceği sakıncaların önlenmesi, yönetime dinamizm getirilmesi, demokratik kültürün yerleşmesi, kişiye bağlı değil kurumsal yapıların ortaya çıkması ve kurumsal kuruluş amaçlarının tabana yayılması hedeflenmiştir.

MADDE 8- 1163 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki kooperatife ait belgelerin hazırlanması ve saklanması ile ilişkin mevcut fıkra güncellenmiş ve yönetim kurulu üyelerinin sorumlulukları altında bulunan belge ve varlıkları görevleri bitiminden itibaren üç işgünü içinde yeni seçilenlere teslim zorunluluğu getirilerek bu konudaki belirsizlik giderilmiştir.

MADDE 9- 1163 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin birinci fıkrasında ifade düzeltmesi yapılmış olup, ikinci fıkrasında denetçilerin görev süresinin üst sınırı belirlenmiştir. Denetçiler kooperatif ortakları arasından seçilebileceği gibi ortaklar dışından da seçilebilir.

Üçüncü fıkrayla; çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre belirlenen kooperatiflerin denetim kurulu üyelerinin, kooperatifçilik ve denetim konusunda bilgilerinin artırılması amacıyla, eğitim programını tamamlama zorunluluğu getirilmiştir.

Dördüncü fıkrayla, denetim kurulu üyeliğinin herhangi bir nedenle boşalması halinde bu boşluğun nasıl doldurulacağına ilişkin tereddütler giderilmiştir.

Beşinci fıkrayla, Kanunun 69 uncu maddesi hükmü bu maddeye dercedilmiştir.

Altıncı fıkrayla, denetimlerin yapılması ve bunun sonucunda hazırlanan raporların genel kurulda görüşülmesini sağlamak amacıyla tedbir alınmış, denetim kurulu raporları genel kurula sunulmayan kooperatiflerde; finansal tablolar, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu ve ibra hakkında alınan kararların geçersiz olacağı belirtilmiştir.

Yedinci fıkrayla, eski hüküm korunmakla birlikte, denetçiler hakkında da Kanunun 56 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Böylece anılan maddenin birinci fıkrasının 3 üncü bendinde sayılan suçlarla ilgili olarak kamu davası açılmış olan denetçilerin durumlarının yapılacak ilk genel kurulda görüşülmesi sağlanmıştır.

Sekizinci fıkrayla, denetim için seçilenlerin, sicile tescil edilerek, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan ettirilmesi yükümlülüğü getirilmiştir.

MADDE 10- 1163 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinde yapılan değişiklikle, denetim sisteminin yeniden düzenlenmesi ve etkin bir denetim modelinin kurulması amaçlanmıştır. Bu kapsamda etkin bir denetim için, dünya kooperatifçiliğinin Almanya, Japonya, Kanada, İspanya, Polonya ve İtalya gibi başarılı örneklerinde bulunan zorunlu dış denetim sisteminin ülkemizde de uygulamaya geçirilmesi hedeflenmiştir.

Birinci fıkrayla, kooperatiflerdeki mevcut denetim kurulunun yanı sıra; çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre belirlenecek kooperatifler ve üst kuruluşlarına dış denetim yaptırılması zorunluğu getirilmiştir.

İkinci fıkrayla, dış denetimin bağımsız denetçiler; Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa tabi meslek mensupları ve ilgili Bakanlıklarca yetkilendirilen

birlik ve merkez birlikleri tarafından yapılması öngörülmüştür. Dış denetimi yapacak denetçiler bu fıkra kapsamında belirtilen denetçiler arasından genel kurulca seçilecektir.

Üçüncü fıkrayla, ilgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen birlik ve merkez birliklerinin dış denetiminin ise zorunlu olarak Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümlerine göre bağımsız denetim şeklinde yapılacağı belirlenmiştir.

Dördüncü fıkrayla, dış denetimi gerçekleştireceklerin, görevlerini gereği gibi yapmamaları durumunda kamu görevlisi gibi cezalandırılmaları öngörülmüştür.

Beşinci fıkrayla, dış denetimin yapılması, bunun sonucunda hazırlanan raporun genel kurulda görüşülmesi; haklarında Kanunun 56 ncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi uyarınca kamu davası açılmış olan dış denetimle sorumlu denetçilerin durumlarının yapılacak ilk genel kurulda görüşülmesi ve dış denetim için seçilenlerin, yönetim kurulu tarafından tescil ve ilan ettirilmesi amaçlanmıştır.

Altıncı fıkrayla, Ticaret Bakanlığına hem iç hem de dış denetim ile bu denetimleri yapacak denetçilerin kriterlerini, bunların sunacakları raporların standardını ve denetimlere ilişkin uygulama esaslarını belirleme yetkisi verilmiştir.

MADDE 11- 1163 sayılı Kanunun 72 nci maddesine eklenen fıkrayla, kooperatiflerin, kooperatif birliklerine; kooperatif birliklerinin de merkez birliğine ortak olmadığı takdirde, kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefalet sağlayamayacağı ve kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapamayacağı hüküm altına alınmıştır. Düzenlemeyle kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefalet vererek ya da aracılık ederek kredinin geri ödenmeme riskini üstlenen yapıların güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Böylece hem kamusal kaynak israfının önüne geçilecek hem de esnaf, sanatkâr ve çiftçilerin bu desteklerden etkin bir şekilde yararlanması sağlanacaktır. Fıkranın son cümlesi gereği birlikler ve merkez birliği bu kapsamda başvuran kooperatif ve birlikleri ortaklığa kabulden kaçınamayacaklar, böylece finansman desteğine erişmek isteyen bu kooperatiflerin ortakları herhangi bir engelle karşılaşmayacaktır.

MADDE 12- 1163 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik, sadece konut yapı kooperatiflerine getirilen amaç ve faaliyet konusunun değiştirilerek fesih edilmeksizin faaliyetlerine devam etmesine ilişkin kolaylık, sanayi sitesi yapı kooperatifleri ve toplu işyeri yapı kooperatiflerini de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Ayrıca, anasözleşme değişikliği yapılarak kooperatifin amacının değiştirilmesi için altı aylık süre kısıtı da kaldırılarak bu kooperatiflerin işlemlerinin kolaylaştırılması amaçlanmıştır. Böylece, bu madde kapsamına giren yapı kooperatiflerinin, tasfiyeden dönebileceği zamana kadar amaç ve faaliyet konusunu değiştirebilmesine imkân getirilmektedir.

MADDE 13- 1163 sayılı Kanunun 87 nci maddesinde yapılan değişiklik kooperatif genel kurullarının daha demokratik bir ortamda ve mevzuata uygun olarak yapılmasına nezaret eden Bakanlık temsilcilerine ilişkin düzenleme yeniden ele alınmıştır.

Birinci fıkrayla, kooperatifler ile üst kuruluşlarına genel kurul toplantılarından en az on beş gün önce ilgili Bakanlıktan temsilci talebinde bulunması zorunluluğu getirilmektedir.

İkinci fıkrada genel kurul esnasında yapılacak işlemlere yer verilmiştir.

Üçüncü fıkrada ise Türk Ticaret Kanununa paralel olarak, bu konudaki usul ve esasların ilgili Bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle, Ticaret Bakanlığınca belirleneceği hüküm altına alınmış, farklı amaçlı kooperatiflerde farklı uygulamaların önüne geçilmesi hedeflenmiştir.

MADDE 14- 1163 sayılı Kanunun 93 üncü maddesine eklenen fıkrayla, ortaklarının çoğunluğu kadınlardan oluşan ve kadın emeğinin değerlendirilmesi amacıyla kurulan kooperatifler ile ortaklarının çoğunluğu engellilerden oluşan kooperatiflerin; gerek kuruluş aşamasında ve gerekse faaliyet dönemlerindeki tescil ve ilan ücretleri ile odaya kayıt ücreti ve yıllık aidat ile munzam aidat ödeme mükellefiyeti kaldırılarak, bu kooperatiflere pozitif ayrımcılık sağlanmaktadır.

MADDE 15- 1163 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendine yeni cezalar eklenmiştir. Buna göre; kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefil olan kooperatifler ile kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatiflerde anasözleşmede belirtilen şartları taşıyanları ortaklığa kabulden kaçınan; bilanço ve gelir gider farkı hesaplarını genel kurulun yıllık toplantısından en az 15 gün öncesinden itibaren bir yıl süre ile ortakların tetkikine sunmayan; azlık tarafından genel kurul toplantısından önce usulüne uygun şekilde gündeme madde ilavesi istenmesine rağmen bunu yerine getirmeyen; denetçilerin uyarısına rağmen şartları taşımayan veya sonradan kaybeden üyeleri düşürmeyen kooperatif ve üst kuruluşları yöneticileri; kooperatife ait defter, belge, para, mal gibi kooperatife ait varlıkları haleflerine teslim etmeyenler; kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefil olan kooperatif ve üst kuruluşları ile tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatif ve üst kuruluşlarında, ortaklığa kabul konusunda kanun hükümlerine uygun davranmayan kooperatif ve üst kuruluşları yöneticileri için yeni cezalar öngörülmüştür.

Fıkranın (2) ve (3) numaralı bentlerinde yapılan değişikliklerle genel kurulu olağan toplantıya zamanında çağırmayan yönetim kurulu üyeleri ile yönetim kurulu toplantılarına katılamayan denetçilerin cezai sorumluluklarının bulunup bulunmadığına ilişkin uygulamada yaşanan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, bağdaşmayan görevlere aykırı uygulamaları araştırmayan denetçilere cezai sorumluluk getirilmiştir.

Fıkraya eklenen (4) numaralı bent ile kooperatif bilgi sistemine veri girişi yapmayan kooperatif yöneticilerine idari para cezası öngörülmüştür.

Maddeye eklenen son fıkra ile idari para cezalarının uygulama süreci ile ödeme süreleri belirlenmiştir.

MADDE 16- 1163 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesinin birinci fıkrasında, Ticaret Bakanlığı tarafından oluşturulacak Bilgi Sisteminin niteliği ve kapsamı tanımlanmıştır.

İkinci fıkrayla, kooperatif yönetim kurulunun kooperatife ilişkin konu bazında hangi alanlarda verilerini kooperatif bilgi sistemine işlemekle yükümlü olduğu belirtilerek yasal bir çerçeve çizilmiştir.

Üçüncü fıkrayla, veri işleme yetkisi açıkça belirtilerek herhangi bir tartışmaya mahal verilmeden; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa uygun olarak işleme, görüntüleme ve aktarma yetkileri düzenlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasıyla, Kooperatif Bilgi Sisteminin işleyişine ilişkin detayların yasal çerçeve doğrultusunda belirleneceği yönetmeliğin hangi usulle çıkarılacağı, yönetmelik içerisinde hangi hükümlerin yer alacağı belirlenerek ikincil düzenleme alanı için bir yetki maddesi oluşturulmuştur.

MADDE 17- 1163 sayılı Kanuna eklenen geçici 6 ncı maddeyle yapılması öngörülen değişiklikler doğrultusunda hazırlanması gereken yönetmeliklerin 6 ay içinde çıkarılacağı düzenlenmiştir.

MADDE 18- 1163 sayılı Kanuna eklenen geçici 7 nci maddeyle, yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler için getirilmesi öngörülen eğitim şartına ilişkin geçiş hükmü düzenlenmiştir. Buna göre, kooperatiflerin halihazırdaki yönetim ve denetim kurulu üyeleri bir sonraki seçimlere kadar eğitim şartından muaf tutulmuşlardır. Ayrıca, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten, 31/12/2022 tarihine kadar seçilecek yönetim ve denetim kurulu üyelerinin eğitim alma zorunluğunun da bu tarihten sonra başlayacağı belirlenmiştir.

MADDE 19- 1163 sayılı Kanuna eklenen geçici 8 inci maddeyle, kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefil olan kooperatifler ile kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatifler ve bunların üst kuruluşlarının yöneticileri için Kanunun 57 nci maddesiyle

getirilen iki dönem kuralının maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak seçimlerden sonraki dönemi kapsayacağına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

MADDE 20- 1163 sayılı Kanuna eklenen geçici 9 uncu maddeyle, Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS)'nin kurulması için 1 yıllık; verilerin sisteme girişi için altı aylık süre verilmiştir. Ayrıca, verilen altı aylık süreye rağmen veri girişi yapmayan kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri için idari para cezası getirilmiştir. Öte yandan; maddeyle, KOOPBİS uygulamaya geçinceye kadar, kooperatifler ve üst kuruluşlarının ortaklar listelerini mevcut hükümlerine göre almalarına imkân tanınmıştır.

MADDE 21- 1163 sayılı Kanuna eklenen geçici 10 uncu maddeyle, yapılan düzenlemelere intibak edilmesi amacıyla, kooperatif ve üst kuruluşlarına üç yıllık intibak süresi öngörülmüş ve bu süre zarfında gerekli anasözleşme değişikliğini yapmayan kooperatiflerin dağılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

MADDE 22- Maddeyle 1163 sayılı Kanunun;

- 45 inci maddesinde hüküm altına alınan ortaklar listesinin KOOPBİS'ten alınacağına ve İsteyen kooperatiflerin anasözleşmelerinde hüküm bulunması koşuluyla elektronik genel kurul yapabileceğine,
 - 55 inci ve 65 inci maddelerinin üçüncü fıkralarında hüküm altına alınan yönetim ve denetim kurulu üyelerine yönelik eğitim şartına,
 - 57 nci maddesinin ikinci fıkrasında hüküm altına alınan, üst üste iki dönem yönetim kurulu üyeliği yapanların aradan bir seçim dönemi geçmedikçe bu göreve tekrar seçilemeyeceklerine,
 - 69 uncu maddesiyle hüküm altına alınan, ilgili Bakanlıkça belirlenen kriteri taşıyan kooperatiflerin zorunlu dış denetime tabi tutulacağına,
 - KOOPBİS'in tüm kooperatifleri kapsayacağına,
- ilişkin düzenlemelerin 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanuna tabi kooperatif ve birlikler için de uygulanması, böylece değişik Kanunlara tabi kooperatifler arasında yeknesaklık sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 23- 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik, 1163 sayılı Kanunun 57 nci maddesinin ikinci fıkrasında hüküm altına alınan, üst üste iki dönem yönetim kurulu üyeliği yapanların aradan bir seçim dönemi geçmedikçe bu göreve tekrar seçilemeyeceklerine ilişkin kurala tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin de uyum sağlaması amaçlanmıştır.

MADDE 24- 4572 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yapılan değişiklik, bağımsız denetime tabi olmayan tarım satış kooperatif birlikleri ile kooperatiflerin dış denetiminin 1163 sayılı Kanunun 69 uncu maddesi çerçevesinde yapılması sağlanmıştır.

MADDE 25- Maddeyle 1163 sayılı Kanunun;

- 45 inci maddesinde hüküm altına alınan ortaklar listesinin KOOPBİS'ten alınacağına ve isteyen kooperatiflerin anasözleşmelerinde hüküm bulunması koşuluyla elektronik genel kurul yapabileceğine,
- 55 inci maddesinin üçüncü fıkrasında hüküm altına alınan yönetim kurulu üyelerine yönelik eğitim şartına,
- 57 nci maddesinin ikinci fıkrasında hüküm altına alınan, üst üste iki dönem yönetim kurulu üyeliği yapanların aradan bir seçim dönemi geçmedikçe bu göreve tekrar seçilemeyeceklerine,
- KOOPBİS'in tüm kooperatifleri kapsayacağına,

ilişkin düzenlemelerin 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna tabi kooperatif ve birlikler için de uygulanması, böylece değişik Kanunlara tabi kooperatifler arasında yeknesaklık sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 26- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklikle, tarım satış kooperatifleri ile bağımsız denetim dışında kalan tarım satış kooperatifleri birlikleri, 6102 sayılı Kanunun denetim kapsamından çıkarılmıştır.

MADDE 27- Yürürlük maddesidir.

MADDE 28- Yürütme maddesidir.

KOOPERATİFLER KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yönetim kurulu başvuruyu bir ay içinde sonuçlandırır ve başvuru sahibine kararı taahhütlü mektupla veya elden imza karşılığında tebliğ eder.”

“Kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefil olan kooperatifler ile kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatiflerde, yönetim kurulu anasözleşmede belirtilen şartları taşıyanları ortaklığa kabulden kaçınmaz.”

MADDE 2- 1163 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “100.000 liradır.” ibaresi “100 Türk Lirasıdır.” şeklinde, dördüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ortaklık payının değeri kooperatiflerin amaç ve faaliyet konularına göre ilgili Bakanlıkça artırılabilir.”

“3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu kapsamında sigortacılık faaliyetinde bulunacak kooperatifler için en çok pay taahhüt sınırı uygulanmaz ve ortaklık payının değeri ilgili kurumun görüşü alınarak belirlenir.”

MADDE 3- 1163 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu, bilanço, gelir gider farkı hesapları ve denetçilerin 66 ncı ve 69 uncu madde hükümlerine uygun olarak tanzim edecekleri raporlar, genel kurulun yıllık toplantısından en az 15 gün öncesinden itibaren bir yıl süre ile kooperatif merkezinde, varsa subelerinde ve elektronik ortamda kooperatif bilgi sisteminde ortakların tetkikine amade tutulur.

Kooperatif ortaklarına kooperatif bilgi sistemi üzerinden, genel kurula katılma hakkını haiz ortakları gösterir listeye erişim yetkisi verilir.”

“Madde kapsamında elde edilen kişisel veriler sadece ortakların kooperatif iş ve işlemlerinden haberdar olmaları ve kooperatif organlarında görev almak isteyen adayların kooperatif ortaklarına ulaşabilmeleri amaçlarıyla kullanılabilir. Elde edilen veriler 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olarak kullanılamaz, aktarılamaz veya başka bir şekilde işlenemez.”

MADDE 4- 1163 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “üç” ibaresi “iki” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Genel kurul toplantısına, yönetim kurulu tarafından kooperatif bilgi sisteminden alınan ortaklar listesinde adı bulunanlar katılabilir.

Genel kurul toplantısı anasözleşmede hüküm bulunması şartıyla elektronik ortamda da yapılabilir. Genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fiilen katılmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur. Bu hükmün uygulama esasları ile genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin anasözleşme hükmü örneği Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 5- 1163 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre belirlenen kooperatiflerin yönetim kurulu üyeleri ve yedeklerinin, seçilmelerini takiben en geç dokuz ay içinde kooperatifçilik eğitim programını tamamlamaları şarttır. Süresi içerisinde eğitim şartını sağlayamayanların üyeliği düşer.

Eğitim programına ilişkin usul ve esaslar ile buna tabi olacak kooperatifler ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak Ticaret Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”
“Üçüncü fıkra, tüzel kişi üyelerin temsilcileri hakkında da uygulanır”

MADDE 6- 1163 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “Aynı türde” ibaresi “Amacı ve esas faaliyet konusu aynı olan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 1163 sayılı Kanunun 57 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ancak kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefil olan kooperatifler ile kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatifler ve bunların üst kuruluşlarında üst üste iki dönem yönetim kurulu üyeliği yapanlar aradan bir seçim dönemi geçmedikçe bu göreve tekrar seçilemezler.”

MADDE 8- 1163 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yönetim kurulu; kendi tutanakları, genel kurul tutanakları, ortak listeleri, gelir-gider hesapları ve yıllık bilançonun usulüne uygun olarak hazırlanması ve saklanması, tetkik olunmak üzere denetçilere verilmesinden sorumludur. Ayrıca görevi sona eren yönetim kurulu üyeleri tarafından sorumlulukları altında bulunan para, mal, defter, belge ve diğer kooperatif varlıklarının seçimlerin yapıldığı genel kurul toplantı tarihinden itibaren üç işgünü içinde tutanakla yeni seçilenlere teslimi zorunludur.”

MADDE 9- 1163 sayılı Kanunun 65 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 65- Denetçi, genel kurul namına kooperatifin bütün işlem ve hesaplarını tetkik eder.

Genel kurul tarafından, denetleme organı olarak görev yapmak üzere en fazla dört yıl için en az bir veya daha fazla denetçi seçilir. Genel kurulca asıl üye sayısı kadar yedek üye seçilebilir.

Çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre belirlenen kooperatiflerin denetleme organı üyeleri ve yedeklerinin, seçilmelerini takiben en geç dokuz ay içinde kooperatifçilik eğitim programını tamamlamaları şarttır. Süresi içerisinde eğitim şartını sağlayamayanların denetçiliği düşer. Eğitim programına ilişkin usul ve esaslar 55 inci maddenin üçüncü fıkrası kapsamında çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Denetleme organı üyeliğinin herhangi bir nedenle boşalması halinde üyelerin yerlerine en çok oy alan yedekleri geçer. Yedeklerle beraber üye sayısı genel kurulca belirlenen sayının altına düştüğü takdirde, mevcut üye veya üyeler ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere şartları haiz kişileri denetim kurulu üyeliğine atar. Yedekler de dahil hiçbir üye kalmaması halinde, yönetim kurulunca, denetçilerin seçilmesi amacıyla genel kurul derhal toplantıya çağırılır.

Anasözleşme ve genel kurul kararı ile denetim organının görev ve yetkilerini artırmak ve özellikle ara denetlemeleri öngörmek mümkündür.

Denetçi raporu genel kurula sunulmayan kooperatiflerde; finansal tablolar, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu ve ibra hakkında alınan kararlar geçersizdir.

56 ncı maddenin birinci fıkrasının (1) ve (3) numaralı bentleri ile üçüncü fıkrasında yer alan hükümler denetçiler hakkında da uygulanır.

Yönetim kurulu gecikmeksizin denetçileri ticaret siciline tescil ettirir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan ettirir.”

MADDE 10- 1163 sayılı Kanunun 69 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“III- Dış Denetim:

MADDE 69 - Ticaret Bakanlığı tarafından çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslar dikkate alınarak belirlenen kooperatif ve üst kuruluşları dış denetime tabidir. Dış denetim finansal tabloların denetimidir. Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin,

denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtip yansıtmadığı da dış denetimin kapsamı içindedir.

Dış denetim genel kurulca alınan karar doğrultusunda;

a) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler,

b) 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa tabi meslek mensupları,

c) İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen, bağlı olunan merkez birlikleri veya merkez birliği kurulamamışsa bağlı olunan birlikler, tarafından yapılabilir.

İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen birlik ve merkez birlikleri 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümlerine göre bağımsız denetime tâbidir.

Dış denetim yapacak denetçiler ile denetim yetkisi verilen birlik ve merkez birliğinin denetimle görevlendirilen personeli, görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı, fiillerinin niteliğine göre 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ait hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

Dış denetim ve bu denetimi yapacak denetçiler hakkında da 65 inci maddenin altıncı, yedinci ve sekizinci fıkraları uygulanır.

Bu madde ve 65 inci madde kapsamında yapılacak denetime ilişkin usul ve esaslar, denetçilerin nitelikleri, uyacakları etik ilkeler, görev ve yetkileri, seçilmeleri, görevden alınmaları veya ayrılmaları, denetimin ve denetim raporlarının içeriği ve raporun genel kurula sunulması ile üst kuruluşların yetkilendirilmesine ilişkin hususlar ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak Ticaret Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 11- 1163 sayılı Kanunun 72 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kooperatifler, kooperatif birliklerine; kooperatif birlikleri de merkez birliğine ortak olmadığı takdirde, kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefalet sağlayamaz ve kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapamaz. Bu kapsamdaki başvurularda; Birlikler kooperatifleri, merkez birliği de birlikleri ortaklığa kabulden kaçınamaz.”

MADDE 12- 1163 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin ikinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yapı kooperatifleri, anasözleşmede gösterilen işlerin tamamlanması ve ferdi mülkiyete geçilip konutların ve/veya işyerlerinin ortaklar adına tescil edilmesiyle amacına ulaşmış sayılır ve dağılır. Ancak tescil işleminden sonra usulüne uygun şekilde anasözleşme değişikliği yapılarak kooperatifin amacının değiştirilmesi halinde dağılmaya ilişkin hüküm uygulanmaz.”

MADDE 13- 1163 sayılı Kanunun 87 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“B) Bakanlık temsilcileri ve kararların yürürlük şartı:

MADDE 87- Kooperatiflerin, kooperatif birliklerinin, merkez birliklerinin ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin, genel kurul toplantılarından en az on beş gün önce ilgili Bakanlıktan temsilci talebinde bulunması zorunludur.

Genel kurul toplantıları, Bakanlık temsilcisinin huzuru ile açılır ve devam eder. Temsilci, toplantının kanunlara, anasözleşmeye ve gündeme göre yürütülmesine nezaret eder. Genel kurul toplantı tutanağı ile toplantıya katılanların listesi temsilci tarafından imzalanır. Temsilci, genel kurulda, kanun ve anasözleşmeye aykırı olarak alınan kararlar hakkındaki görüşünü tutanakta belirtir. Usulüne uygun talepte bulunulduğu halde, temsilci toplantıya katılamaz ise ilan edilen saatten bir saat sonra toplantıya başlanır.

Bakanlık temsilcisinin nitelikleri, görevleri, yetkileri, ücret tarifeleri ile temsilci görevlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Bakanlık temsilcisinin ücreti, ilgili kooperatif tarafından karşılanır.”

MADDE 14- 1163 sayılı Kanunun 93 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“5. Ortaklarının çoğunluğu kadınlardan oluşan ve kadın emeğinin değerlendirilmesi amacıyla kurulan kooperatifler ile ortaklarının çoğunluğu engellilerden oluşan kooperatiflerin, bu Kanun ve 6102 sayılı Kanun gereğince tescil ve ilana tabi işlemlerinden ücret alınmaz ve ilana tabi olanlar Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ücretsiz olarak yayımlanır. Bu kooperatiflerden, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 24 üncü maddesi gereğince odaya kayıt ücreti ve yıllık aidat ile aynı Kanunun 25 inci maddesinde tanımlanan munzam aidat alınmaz.”

MADDE 15- 1163 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan “üçüncü fıkrasına” ibaresi “üçüncü ve dördüncü fıkralarına” şeklinde değiştirilmiş, bende “16 ncı maddenin beşinci fıkrasına,” ibaresinden sonra gelmek üzere “24 üncü maddenin birinci fıkrasına, 46 ncı maddenin ikinci fıkrasına,” ibaresi eklenmiş, bentte yer alan “altıncı fıkrasına” ibaresi “ikinci ve altıncı fıkralarına” şeklinde değiştirilmiş, bende “fıkralarına” ibaresinden sonra gelmek üzere “, 62 ncı maddenin ikinci fıkrası gereği sorumlulukları altında bulunan para, mal, defter, belge ve diğer kooperatif varlıklarını teslim etmeyen” ibaresi, “memurları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile 72 ncı maddenin dördüncü fıkrasına aykırı hareket eden kooperatif üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri” ibaresi eklenmiş, (2) numaralı bendinde yer alan “Genel kurulu” ibaresi “45 inci maddenin birinci fıkrası gereği genel kurulu zamanında” şeklinde, “altı” ibaresi “dokuz” şeklinde, (3) numaralı bendinde yer alan “66 ve 67 ncı maddeye aykırı hareket eden” ibaresi “66 ncı maddeye, 67 ncı maddenin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket eden ve ek 3 üncü maddeye aykırı uygulamaları araştırmayan” şeklinde, “altı” ibaresi “dokuz” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki bent ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“4. Ek 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına ve bu madde kapsamında çıkarılacak yönetmelikte belirlenen yükümlülükler aykırı hareket eden yönetim kurulu üyelerinin her biri, her bir yükümlülük için ayrı ayrı olmak üzere bin Türk Lirası idari para cezası ile cezalandırılırlar. Aynı denetim kapsamında aynı kişiye verilebilecek idari para cezalarının toplam tutarı onbin Türk Lirasını geçemez.”

“Bu maddede öngörülen idari para cezaları ilgili Bakanlık tarafından uygulanır. İlgili Bakanlık, bu yetkisini il müdürlüklerine devredebilir. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.”

MADDE 16- 1163 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Kooperatif bilgi sistemi:

EK MADDE 5- Ticaret Bakanlığı tarafından tüm kooperatif ve üst kuruluşlarının, kooperatifçilik hizmetlerine elektronik ortamda eriştiği ve merkezi veri tabanının yönetildiği Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS) kurulur.

Kooperatifin ticaret sicili kayıtlarının, finansal tablolarının, yönetim kurulu ve denetçi raporlarının, genel kurul toplantı evrakının, ortakların kimlik, iletişim, pay ve ödemelerine ilişkin bilgilerinin KOOPBİS’e işlenmesinden yönetim kurulu sorumludur.

İlgili Bakanlık ile kooperatif ve üst kuruluşları, görevleri ile sınırlı kalmak şartıyla, ortakların ve ortak olmak için başvuranların kişisel verilerini KOOPBİS’te işlemeye ve görüntülemeye yetkilidir. İlgili Bakanlık; denetim, istatistik üretme, hizmetlerde otomasyonu arttırma, ülke kooperatifçiliğinin geliştirilmesi ve kooperatif ortaklarının haklarının korunması amacıyla sistemde işlenen verileri, kamu kurum ve kuruluşlarına aktarabilir. Elde edilen veriler 24/3/2016 tarihli ve 6698

sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olarak kullanılamaz, aktarılamaz veya başka bir şekilde işlenemez.

KOOPBİS'te tutulacak veriler ile elektronik ortamda sunulacak hizmetlerden faydalanılmasına, bu sistem üzerinde işlenen kişisel verilerin aktarımı ile güvenliğin sağlanmasına ve aydınlatma yükümlülüğünün ne şekilde yerine getirileceğine ilişkin usul ve esaslar ilgili Bakanlıklar ile Kişisel Verileri Koruma Kurumunun görüşü alınarak Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 17- 1163 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikler uyarınca hazırlanacak yönetmelikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.”

MADDE 18- 1163 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- 55 inci ve 65 inci maddelerin üçüncü fıkraları bu Kanunun yayımı tarihinde görevde bulunan yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler için yapılacak ilk seçimlere kadar uygulanmaz. Mezkur fıkralarda yer alan dokuz aylık süre 31/12/2022 tarihine kadar seçilecek yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler için bu tarihten itibaren başlar.”

MADDE 19- 1163 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- 57 nci maddenin ikinci fıkrasının uygulanmasında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki seçimler dikkate alınmaz.”

MADDE 20- 1163 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 9- Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS), bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kurulur. İlgili Bakanlıklar, sistemin kurulum sürecinde kendi sistemlerindeki verileri aktarmakla, uygulamaya geçtikten sonra da kooperatif ve üst kuruluşlarınca yapılan veri girişlerini takip etmekle sorumludurlar.

Kooperatif ve üst kuruluşları yönetim kurulu üyelerinin; ticaret sicili kayıtlarını, finansal tablolarını, faaliyet raporlarını, genel kurul toplantı evrakını, ortakların kimlik, iletişim, pay ve ödemelerine ilişkin bilgilerini ve gerekli tüm bilgileri KOOPBİS'in kurulmasını müteakip altı ay içinde aktarmaları zorunludur. Bu süreçte kooperatifler ve üst kuruluşları, genel kurul toplantısına katılma hakkını haiz ortakları gösteren listeleri bu madde yürürlüğe girmeden önceki hükümlere göre almaya devam ederler.

Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri, Kanunun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının 4 üncü bendi uyarınca idari para cezası ile cezalandırılırlar.”

MADDE 21- 1163 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10 - Kooperatifler ve üst kuruluşları, anasözleşmelerini en geç üç yıl içinde bu Kanun hükümlerine intibak ettirmek zorundadırlar. Anasözleşmelerini intibak ettirmeyen kooperatif ve üst kuruluşları dağılmış sayılır. Kanunen tasfiye ile görevlendirilmiş kimseler tarafından dağılmadan başlayarak iki ay içinde tasfiye işlemlerine geçilmemesi halinde, kooperatif ve üst kuruluşun ortakları ya da alacaklıları tarafından mahkemeden iki yıl içinde tasfiye memuru atanması istenebilir.

Anasözleşmeler intibak ettirilinceye kadar, mevcut anasözleşmelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Anasözleşmelerini bu Kanuna intibak ettirmek için kooperatifler ve üst kuruluşlarının yapacakları genel kurulları, olağan genel kurulların usul ve çoğunluğuna göre toplanır ve karar verirler.”

MADDE 22- 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, her halde 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 45 inci maddesinin altıncı ve yedinci fıkraları, 55 inci maddesinin üçüncü fıkrası, 57 nci maddesinin ikinci fıkrası, 65 inci maddesinin üçüncü fıkrası, 69 uncu maddesi ve ek 5 inci maddesi hükümleri bu Kanuna tabi kooperatif, bölge birlikleri ve merkez birlikleri hakkında da uygulanır.”

MADDE 23- 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 24- 4572 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bağımsız denetim kapsamı dışında kalan birlikler ile kooperatifler 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 69 uncu maddesi hükümlerine göre denetlenir.”

MADDE 25- 4572 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, her halde 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 45 inci maddesinin altıncı ve yedinci fıkraları, 55 inci maddesinin üçüncü fıkrası, 57 nci maddesinin ikinci fıkrası ve ek 5 inci maddesi hükümleri bu Kanuna tabi kooperatif ve birlikler hakkında da uygulanır.”

MADDE 26- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “ile 4572 sayılı Kanun kapsamındaki kooperatifler ve bunların bağımsız denetime tabi olmayan üst kuruluşları” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 27- Bu Kanunun;

a) 5 inci maddesi ile 1163 sayılı Kanunun 55 inci maddesine eklenen üçüncü fıkra ve 9 uncu maddesi ile değiştirilen 1163 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin üçüncü fıkrası 31/12/2022 tarihinden sonra uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

MADDE 28- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.